

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73/1

tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din ”29” aprilie 2020

Nr. ASR - 14

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, art. 2, art. 10 al Legii nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018,

în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013, prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5 din 30.08.2013,

analizând notificarea unor măsuri de sprijin acordate întreprinderilor, în baza prevederilor art. 33, 34, 36, 38, 40 din Legii nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, parvenită de la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” cu nr. 497 din 28.01.2020, materialele anexate și nota examinatorului,

A CONSTATAT:

I. CONTEXTUL MĂSURII

1. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă¹, în baza art. 8 al Legii nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, prin notificarea cu nr. 497 din data de 28.01.2020, a notificat acordarea schemei de ajutor de stat sub forma de subvenții, cu anexarea formularului general de notificare, formularele speciale de notificare a ajutorului de stat pentru crearea de noi locuri de muncă și a ajutorului de stat pentru instruirea angajaților.
2. Notificarea a devenit efectivă la data de 11.02.2020.
3. Comunicatul privind examinarea notificării a fost plasat pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței la data de 13.02.2020, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, în vederea asigurării transparenței în procesul decizional.

II. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURILOR DE SPRIJIN

4. Baza legală pentru acordarea măsurilor de sprijin constituie:
 - Acordul de implementare nr. 40270379/0 între Organizația Internațională a Muncii (ILO) și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, semnat la data de 05.08.2019.
 - Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 166 din 09.07.2010.
 - Legea nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.
 - Legea nr.60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.
 - Hotărârea Guvernului nr. 1276 din 26.12.2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă.

III. BENEFICIARIII MĂSURILOR DE SPRIJIN

5. În conformitate cu art. 3 al Legea cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
6. Potrivit informației prezentate de către ANOFM, beneficiari al măsurilor de sprijin conform prevederilor Legii nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj² și Hotărârii Guvernului nr. 1276 din

¹ În continuare - ANOFM

² în continuare- Legea nr. 105/2018

26.12.2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă³, pot fi:

➤ conform art. 33, toate tipurile de întreprinderi din toate domeniile/sectoarele de activitate economică, cu excepția întreprinderilor specificate la art. 30 alin. (3) din Legea nr. 105/2018;

➤ conform art. 34, 36, 38, toate tipurile de întreprinderi din toate domeniile/sectoarele de activitate, cu excepția autorităților administrației publice centrale și locale, precum și cu excepția întreprinderilor specificate la art. 30 alin. (3) din Legea nr. 105/2018;

➤ conform art.40, toate tipurile de întreprinderi din toate domeniile/sectoarele de activitate, cu excepția autorităților administrației publice centrale și locale, întreprinderilor de stat/municipale și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, întreprinderilor specificate la art. 30 alin. (3) din Legea nr. 105/2018, precum și întreprinderilor care au activități fiduciare și de asigurare, activități ale fondurilor de investiții, activități bancare, de microfinanțare, alte activități financiare, activități de schimb valutar și de lombardare, jocuri de noroc și servicii aferente, activități din domeniul imobiliar, servicii sau/și asistență tehnică militară, operațiunile cu produse militare, producerea produselor militare, importul, producerea și comercializarea alcoolului, a producției alcoolice și/sau a berii, importul, producerea și comercializarea articolelor din tutun, conform pct. 21 din Anexa nr. 9 la Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018.

7. În conformitate cu art. 30 alin. (3) din Legea nr. 105/2018, nu pot beneficia de măsuri active de ocupare a forței de muncă, întreprinderile care au activitatea suspendată, se află în proces de insolabilitate sau lichidare, au datorii față de bugetul public național și au datorii față de salariați.

IV. OBIECTIVUL MĂSURILOR DE SPRIJIN

8. Conform formularului general de notificare, în sensul art. 5 din din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, obiectivul principal al măsurilor de sprijin notificate este ajutorul pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă.

9. Circa 60% din șomerii înregistrați la ANOFM sunt persoane fără o calificare sau cu o calificare nesolicitată și situația creată atestă lacunele sistemului de formare profesională din Republica Moldova, iar pe piața muncii situația creată este condiționată de creștere economică nesustenabilă cu potențial limitat de creare a locurilor de muncă, educație și calificări neadecvate pentru creșterea nivelului de ocupare și creșterea economică, inclusiv și lipsa unor măsuri active de ocupare a forței de muncă ajustate necesităților și circumstanțelor pieței muncii din Republica Moldova.

³ în continuare – Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018

10. ANOFM, în calitate de instituție publică responsabilă de implementarea politicii de stat în domeniul ocupării forței de muncă a identificat un șir de probleme, precum: lipsa unui sistem de formare profesională bine organizat, lipsa culturii populației de a se instrui pe parcursul vieții, subfinanțarea serviciilor și măsurilor de ocupare a forței de muncă prevăzute de legislația în vigoare, emigrarea forței de muncă și diminuarea continuă a populației active, fapt care duce la un deficit de forță de muncă.

11. Prin urmare, măsurile de sprijin instituite prin Legea nr. 105/2018, vin cu o abordare pro-activă a ocupării forței de muncă și propune servicii și măsuri de ocupare a forței de muncă moderne, adaptate necesităților diferitor categorii de persoane (tineri, persoane necalificate, persoane cu dizabilități, șomeri din mediul rural, etc.), și angajatorilor, precum prevenirea șomajului și combaterea efectelor sociale ale acestuia, încadrarea sau reîncadrarea în muncă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinirea ocupării pe piața muncii a persoanelor care aparțin unor categorii ale populației care necesită suport suplimentar, pentru asigurarea egalității șanselor pe piața muncii, pentru stimularea șomerilor în vederea ocupării unui loc de muncă, încurajarea angajatorilor pentru încadrarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, îmbunătățirea structurii ocupării locurilor de muncă pe ramuri economice și zone geografice și creșterea mobilității forței de muncă în corespundere cu schimbările structurale ale economiei naționale și cerințele pieței muncii.

V. DESCRIEREA MĂSURILOR DE SPRIJIN

12. Conform formularului general de notificare, aplicarea schemei de ajutor de stat notificate de către ANOFM este stabilită pentru perioada anilor 2019-2022, iar bugetul total estimat al schemei date, constituie 48 152 533,9 lei. Totodată, măsurile de sprijin vor fi implementate pe întreg teritoriu al Republicii Moldova.

13. Măsurile de sprijin sub formă de subvenții se vor acorda beneficiarilor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, în baza prevederilor art. 33, 34, 36, 38, 40 din Legea nr. 105/2018, după cum urmează:

➤ Art. 33 din Legea nr. 105/2018, prevede acordarea de subvenții pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de instruirea teoretică și instruirea practică în cadrul formării profesionale a șomerilor prin instruirea la locul de muncă în cadrul unității. Beneficiarii pe perioada instruirii practice a șomerului vor beneficia de o subvenție lunară, a cărei intensitate maximă este egală cu 30% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent.

➤ Art. 34 din Legea nr. 105/2018, prevede acordarea de subvenții pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de formarea profesională a șomerilor prin stagiul profesional. Beneficiarii pentru fiecare șomer-stagiar format profesional vor beneficia de o subvenție lunară, a cărei intensitate maximă este egală cu 30% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent.

➤ Art. 36 din Legea nr. 105/2018, prevede acordarea subvențiilor angajatorilor care angajează cu contract individual de muncă, pe un termen nedeterminat, șomerii specificați la art. 23 alin. (3) lit. c, e-j) din Lege nr. 105/2018, direcționați de către subdiviziunile teritoriale ale ANOFM. Beneficiarii vor beneficia de o subvenție lunară a cărei intensitate maximă va constitui 30% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, pe un termen de 6 luni, pentru fiecare șomer angajat. Subvenția se acordă în scopul compensării parțiale a salariului șomerului angajat.

➤ Art. 38 din Legea nr. 105/2018, prevede acordarea subvențiilor pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă existente și angajarea persoanelor cu dizabilități în bază de contract individual de muncă, pe o perioadă nedeterminată, conform prevederilor art.34 din Legea nr.60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Beneficiarii vor beneficia de compensarea a 50% din costurile necesare, pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, iar mărimea subvenției nu poate depăși cuantumul a 10 salarii medii lunare pe economie pentru anul precedent pentru fiecare loc de muncă creat sau adaptat și are obligația de a menține locurile de muncă create sau adaptate pentru o perioadă de cel puțin 36 de luni de la data efectuării plății subvenției aferente fiecărui loc de muncă creat sau adaptat.

➤ Art. 40 din Legea nr. 105/2018, prevede susținerea proiectelor de inițiative locale. Subvențiile sunt acordate exclusiv la procurarea echipamentelor tehnologice, mașinilor, utilajelor, aparatelor și instalațiilor de măsurare, control și reglare, tehnicii de calcul, mobilierului pentru dotarea spațiilor amenajate pentru locurile de muncă noi create în mediul rural. Beneficiarii măsurii date vor beneficia de o subvenție în valoare de până la 65% din costurile eligibile, dar nu mai mult de 10 salarii medii lunare pe economie pentru anul precedent.

14. Criteriile de selectare a beneficiarilor și procedura de acordare a subvențiilor pentru crearea locurilor de muncă, precum și de acordarea subvențiilor pentru instruirea șomerilor sunt prevăzute în Anexele nr. 3-6 și 9 din Hotărârea Guvernului nr. 1276 din 26.12.2018.

15. Îndeplinirea obligațiilor contractuale de către beneficiarii măsurilor de sprijin va fi monitorizată de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă ale ANOFM⁴.

16. Metodele de monitorizare și control privind respectarea prevederilor contractelor-tip, încheiate dintre STOFM și beneficiarii măsurilor de sprijin, prevăzuți în Legea 105/2018, sunt stipulate în prevederile Anexelor nr. 3-6 și 9 din Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018.

VI. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

⁴ în continuare- STOFM

17. Pentru a constitui ajutor de stat conform art.3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, măsura de sprijin trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
- b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
- c) este acordat în mod selectiv;
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

18. În continuare măsurile de sprijin vor fi examinate prin prisma celor 4 condiții stipulate mai sus.

a) *Este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale*

19. Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat.

✓ *Imputabilitatea statului*

20. Având în vedere că, ANOFM este autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii în domeniul promovării ocupării forței de muncă inclusiv și a gestionării procesului de acordare a măsurilor de sprijin notificate, se constată îndeplinirea condiției ce ține de imputabilitatea statului.

✓ *Transferul de resurse de stat*

21. Întrucât, acordarea subvențiilor reprezintă un transfer pozitiv de fonduri ce este asigurat din bugetul de stat și/sau din surse externe, iar valoarea mijloacelor financiare necesare pentru acordarea subvențiilor menționate este alocată anual din bugetul de stat, se constată existența unui transfer de resurse de stat.

Ținând cont de faptul că, cele 2 condiții sus-menționate sunt îndeplinite cumulativ, se constată că aceste măsuri sunt acordate din resurse de stat.

b) *Conferă un avantaj economic*

22. Dat fiind că beneficiarilor schemei de ajutor de stat le vor fi rambursate anumite costuri eligibile efectuate, iar situația financiară ai acestora va fi îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, se constată întrunirea și condiției date.

c) *Este acordat în mod selectiv*

23. Luând în considerare că, de măsurile date, nu pot beneficia toate întreprinderile, excepțiile fiind prevăzute în Legea nr. 105/2018 și Anexele nr. 3-6 și 9 din Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018, condiția selectivității se consideră întrunită.

d) *Denaturează sau riscă să denatureze concurența*

24. Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența este suficient ca ajutorul

să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor economice curente⁵.

25. Deoarece anterior a fost constatat faptul conferirii beneficiarilor, în mod selectiv, a unui avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață, se constată întrunirea și condiției în cauză.

Prin urmare, ținând cont de faptul că s-au îndeplinit cumulativ condițiile ajutorului de stat prevăzute la art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutor de stat, se constată că măsurile de sprijin constituie ajutor de stat.

VII. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTORULUI DE STAT

26. Reieșind din faptul că, obiectivul declarat al acestor măsuri de sprijin constituie instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, un ajutor de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă poate fi considerat compatibil cu mediul concurențial normal, în conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. (b) al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de Regulamentul privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5 din 30.08.2013⁶.

27. Potrivit pct. 17 din Regulament, pot fi compatibile cu mediul concurențial normal, măsurile de sprijin acordate de furnizorul ajutorului de stat, doar dacă respectă criteriile de evaluare, precum: intensitatea ajutorului, criteriile de eligibilitate și valoarea ajutorului de stat. Descrierea criteriilor de eligibilitate, valorii și intensității ajutorului de stat supus evaluării este prezentată corespunzător în Legea nr. 105/2018 și Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018.

28. În urma evaluării compatibilității ajutorului de stat în cauză cu mediul concurențial normal, în baza estimărilor efectuate de către ANOFM s-a constatat că, sunt respectate condițiile din Regulament, în partea ce ține de criteriile de eligibilitate, valoarea și intensitatea ajutorului de stat ce va fi acordat și ca rezultat, acesta poate fi considerat compatibil cu mediul concurențial normal.

29. Totodată, valoarea ajutorului de stat, acordat de facto, prin intermediul prezentei scheme va fi stabilită în urma raportării acestuia, în modul stabilit de art. 19, alin.(3) al Legii cu privire la ajutorul de stat, cu excepția finanțării agriculturii primare (lista produselor agricole exceptate sunt stabilite în Anexa nr.1 la Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30 august 2013).

⁵ Hotărârea Curții de Justiție din 3 martie 2005, Heiser, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, punctul 55

⁶ În continuare - Regulament

VIII. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

30. În România, prin Ordinul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale nr. 308/2009, au fost instituite schemele de ajutor de stat pentru ocuparea forței de muncă, denumite “Bani pentru completarea echipei” și “Bani pentru formarea profesională”, care au ca obiectiv general creșterea ocupării forței de muncă, prin facilitarea integrării pe piața muncii a lucrătorilor defavorizați, lucrătorilor extrem de defavorizați și cu handicap, respectiv atragerea și menținerea acestora pe piața muncii și pentru promovarea formării profesionale generale și specifice a angajaților. Durata de implementare a schemelor de ajutor de stat a constituit perioada anilor 2009-2010 și a fost implementată pe întreg teritoriu al României. Valoarea totală a ajutorului de stat acordată beneficiarilor pentru dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă, a constituit aproximativ 226.650.000 lei (echivalent a 61.256.757 euro), iar pentru măsura de sprijin pentru promovarea formării profesionale generale și specifice a angajaților, valoarea totală a ajutorului de stat, a constituit aproximativ 208.097.418 lei (echivalent a 56.242.545 euro).

31. În Republica Italiană, în anul 2007, a fost implementată schema de ajutor de stat (*cazul XE19/07*) – *Ajutoare pentru promovarea accesului la muncă pentru lucrătorii defavorizați și cu handicap*, în valoare de 5 500 000 euro, sub formă de subvenții salariale. Schema dată, instituită de Republica Italiană urma să sprijine beneficiarii ajutorului dat pentru încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor defavorizați și a celor cu dizabilități în regiunea Lombardia.

32. De asemenea, în Marea Britanie, în anul 2016, a fost implementată schema de ajutor de stat (*cazul SA.45030*)- *Ajutoare pentru recrutarea de lucrători defavorizați acordate sub formă de subvenții salariale și ajutoare pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor cu handicap*, în valoare de 110 milioane euro, sub formă de subvenții salariale. Schema dată, instituită de Marea Britanie urma să sprijine beneficiarii ajutorului dat pentru încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor defavorizați și a celor cu dizabilități pe întreg teritoriu al statului.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183/2012 și art. 10 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței,

DECIDE:

1. Măsurile de sprijin prevăzute în art. 33, 34, 36, 38, 40 din Legea nr.105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, sub formă de subvenții, notificate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

2. A autoriza schema de ajutor de stat, instituită de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în baza prevederilor art. 33, 34, 36, 38, 40 din Legea nr.105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.
3. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă va transmite, anual, Consiliului Concurenței informații privind ajutorul de stat care fac obiectul prezentei Decizii, în vederea actualizării Registrului ajutorului de stat, conform art. 19 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.
4. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.
5. Partea dispozitivă a prezentei Decizii va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Marcel RĂDUCAN

Președinte